

Akt nr:

P-E1a-1260

AU\$P-E1a-1260

Västerbygden's Vattendomstol

23 III. 1931

Kungl. Lantbruksstyrelsens
Kulturtakniska byrås arkiv

P

2-1260

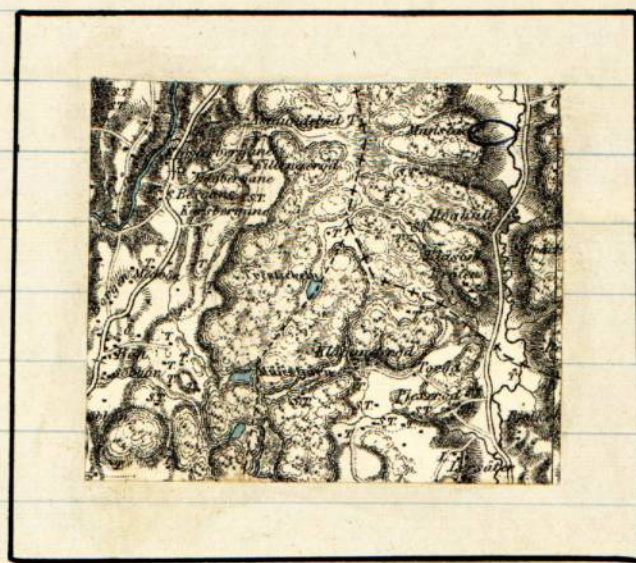
Handlingar

rörande torrlägningsföretaget MAN-
STAD i Lerdals socken, Älvsborgs län
upprättade vid syneförrättning enligt
vattenlagen år 1930. av

Nils Sjöström

Statens e. Lantbruksingeniör.

Översiktskarta

Skala 1:100 000.

1.
Protokoll vid synförmått-
ning enligt catholagen kap.
10 och angående tomlägg-
ning av jord till Mau-
stad i Lerdals socken
Årsborgs län.

Den 6 augusti 1930 inställdes sig efter
föredragande av Kommunens Befallningshavande i
Årsborgs län under tecknad status c. lantbruk-
singenior hos lantbrukare P. Wilhelmsson i Mau-
stad.

Såsom sakkäare inställdes sig:
Förkanden Per Wilhelmsson Maustad. Dal-Lerdal.

§1
Förordnandet för förrättningsmannen uppläst
vid sammankommet öppnande tilades protokollet.

§2
Kjort laga hinder mot det ifrågasatta
företaget kunde inte utövas.

§3
Förrättningsmannen framställde profilrit-
ning och plankartor över de vägen skadade ägarerna
och yrkade förkanden företaget utlösa i över-
ensstämmelse med det uppgjorda förslaget.

§4.
För upplåtelse av mark till diket ut-
vidgning ^{tydligt} begär för intrång genom upplejning av
jord och såu bejordes ersättning.

§5
I förhållande med gränsarbetet skall om
byggs inom 7te efter i kostnadsförslaget och i
situationen lämnade anvisningar.

§ 6

Frihets värdering av den sakkadade marken
varpå värderingslängd upprättades och delgavs.

§ 7

Meddelade utlåtande i ärendet.

§ 8.

Alla frivara till frihets lövande Leudlingar
och ritningar utsågs Per. Wilhelmsson Naustad
per Dals-Lerdal.

§ 9.

Förklarades friståttningen avslutad.

Naustad den Gangugli 1950
Nils Juntarson

Kungl. Maj:ts Befallningshavande

i
ÄLVSBORGS LÄN

Landskansliet

N:o 43 pag. 76

D.

1928.

R e s o l u t i o n .

Med stöd av 10 kap. 32 och 33 §§ Vattenlagen varder extra lantbruksingenjören Nils Gustafsson i Vänersborg härigenom förordnad att i denna ansökan omförmälda förrettning i laga ordning verkställa.

Denna resolution översändes till förrättningsmannen, som bör över mottagandet hit insända bevis. Vänersborg i landskansliet den 6 augusti 1928.

På länsstyrelsens vägnar:

Hendrich

Uud Jenz

4.
Avskrift.

N:o 39 pag. 75.

" 40-43 " 76

Ass.D. 1928.

Kungl. Lantbruksstyrelsen.

7443

Till

Länsstyrelsen i Vänersborg.

I fem särskilda skrivelser den 20 juli 1928 har Ni anhållit, att Kungl. Lantbruksstyrelsen ville avgiva yttrande över en av statens lantbruksingenjör O.B. Carlsson hos Eder gjord ansökning om förordnanden för statens extra lantbruksingenjör N. Gustafsson att jämlikt 10 kap. vattenlagen verkställa syn för upptagande av vattenavlopp genom ägor hörande till 1/ Yttre Bodarne och Viken i Änimsköge socken, 2/ Gudhem, Södra Skallsjö, Rösödal, Krakatorp, Södra Skallsjö stam och Högens stam i Högsäters socken, 3/ Årbol i Ärtemarks socken, 4/ Västerråda och Låkungarud i Holms socken, samt 5/ Manstad i Lerdals socken.

./. I anledning härav får Lantbruksstyrelsen, med remisshandlingarnas återställande, anföra, att ifrågakvarande ansökning synes böra bifallas. Stockholm den 30 juli 1928.

Albert Smith
föredragande.

Gunnar Holmström

Rätt avskrivet; betygar Vänersborg i landskansliet den 6 augusti 1928.

På tjänstens vägnar:

Utan avgift.

W. Rott

Kungl. Maj:ts Befallningshavande

i
ÄLVSBORGS LÄN

Landskansliet

N:o 42 pag. 76

Nos. 1928.

5.

DIARIE N:r 16371
K. LANTBRUKSSTYRELSEN
23 JULI 1928

RESOLUTION.

Kungl. Lantbruksstyrelsen

Behöfvs
~~anmogs att~~ med remisshandlingarnas återställande hit in-
komma med yttrande i ärendet. Vänersborg i landskansliet
den 20 juli 1928.

På länsstyrelsens vägnar:

Chr. Fahlcrantz Uno Ferns

49-21/1

Afskrift.

N:o 39 pag. 75-43 pag. 76.

Ass.D. 1928.

Till Länsstyrelsen i Älvsborgs län.

Mig tillställda ansökningar om förordnanden för förrättningen
att verkställa syner å vattenavlopp genom ägor hörande till:

- 1/ Yttre Bodarne och Viken i Ämnekögs socken,
- 2/ Gudhem, Södra Skalleås, Rödalen, Krokatorp, Södra Skalleås stam
och Högens stam i Högälterns socken,
- 3/ Ärbo i Ärtemarks socken,
- 4/ Västerråda med Jäkungsrud i Holms socken samt
- 5/ Manstad i Lerdals socken

Överlämnas med hemställan att, då samtliga förrättningar avse företag
på Daleland, entre lantbruksingenjören Nils Gustavsson, Vänersborg,
måtte förordnas att verkställa förrättningarna i fråga. Vänersborg den
17/7 1928.

C.B. Carlson

Rätt avskrivet; betygar Vänersborg i landskansliet den 20 juli
1928.

På tjänstens vägnar:

Chr. Fahlén

Utan avgift.

Till Konungens Befallningshavande uti Älvsborgs län.

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla om förordnande för behörig förrättningsman att, jämlikt 10 kap. vattenlagen, verkställa syn för upptagande av vattenavlopp i ändamål att torrlägga av vatten besvärad mark tillhörande hemmanet Manstad i Lerdals socken av Älvsborgs län.

Företaget förmenas beröra följande fastigheter med nedan skrivne ägare:

Per Wilhelmsson,
1/4 mantal Manstad; ägare ~~Per Svensson~~ och
3/32 " " ; " Anders Svensson.

Manstad pr Dals-Lerdal den 6 juli 1928.

Per Wilhelmsson

K U N G Ö R E L S E .

Sedan undertecknad e.lantbruksingeniör förordnats verkställa syneförrättning för torrläggning av mark hörande till Manstad i Lerdals socken, Älvsborgs län, kommer sammanträde för sakens behandling att hållas hos P.Vilhelmsson i Manstad onsdagen den 6 augusti 1930 kl.2, då vederbörande sakägare hava att tillstädeskomma för utförande av sin talan.

Vänersborg den 15 juli 1930.

Nils Gustafsson

Till

Pastorsämbetet i Lerdals församling

Dals Lerdal

Antecknas härmed att förestående kungörelse måste uppläsas i Lerdals kyrka vid nästa gudstjänst samt därefter omgående påskrift om uppläsningen återställas till mig.

Vänersborg den 15 juli 1930

Nils Gustafsson

Uppläst i Lerdals kyrka söndagen den 20 juli 1930, bekräftar:

F. Dechen

Förteckning

jämlikt bestämmelserna i 10 kap. 40 § rättslagen om
 i posten arlänade underättelser angående syne-
 förtäring för tomläggning av mark till Hausted i
 Lerdals socken, Årbores län

Den 15 juli 1930.

Klagoräke ansänd till Pastoratets i Lerdals försam-
 ling Dals-Lerdal.

" " " " Handelsbladens Veckoblad
 Göteborg.

Meddelande " " lantbr. Per Wilhelmsson Hausted
 ps. Dals-Lerdal.

Vänersborg den 15 juli 1930
 Nils Gustafsson

Areal								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	
Värderingslämning för tilläggning av rättsstadade marker hörande till Mautad i Lerda's socken, Ålsborgs län. upprättad vid synförrättning enligt rättslagen år 1920.																

Socken, by och hemman	Registernummer	Littera å kartan	Hemmanstal	Ägofigurrens nummer	Delägares namn, hemvist m. m. samt ägobeskrivning
1	2	3	4	5	6
Lerdals socken Maustad	1 ⁸	B	1/16		<u>Per. Wilhelmsson</u> 1 åker mylla på lera 2 väg 3 åker 4 5 6 7 8 9 väg 10a åker 11 12a 13 väg 14 åker 15 16 17 18 19a 20 avloppsgrav. Summa
	1 ⁹	B	1/16		<u>Per Wilhelmsson</u> 1a åker mylla på lera 2a väg 3a åker 4a 5a 6a 7a 11a 13a 19a 20a avloppsgrav Summa

A r e a l								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7		8		9		10		11	12		13	14		15	16	
7.6	21.0							900	189	-	1000	210	-	100	21	-
						05.0										
7.6	24.0							800	192	-	1100	264	-	300	72	-
7.7	20.0							"	160	-	"	220	-	"	60	-
7.7	23.0							"	184	-	"	253	-	"	69	-
8.1	27.0							880	237	60	"	297	-	220	59	40
7.8	19.5							600	117	-	"	214	50	500	97	50
9.1	35.0							950	332	50	"	385	-	150	52	50
						02.0										
8.7	21.0							650	136	50	"	231	-	450	94	50
8.9	09.0							"	58	50	"	99	-	"	40	50
8.8	07.0							550	38	50	"	77	-	550	38	50
9.1		10.0						500	50	-	800	80	-	300	30	-
8.4	15.0							450	67	50	1100	165	-	650	97	50
8.4	09.0							"	40	50	"	99	-	"	58	50
8.4	09.0							"	40	50	"	99	-	"	58	50
9.0	13.0							700	91	-	"	143	-	400	52	-
8.6	36.0							650	234	-	"	396	-	450	162	-
8.2	11.0							"	71	50	"	121	-	"	49	50
						11.0										
2	99.5	10.0				18.0			2240	60		3353	50		1112	90
	28.0							900	252	-	1000	280	-	100	28	-
						01.5										
	11.0							500	55	-	1100	121	-	600	66	-
	06.0							"	30	-	"	66	-	"	36	-
	03.0							"	15	-	"	33	-	"	18	-
	03.0							"	15	-	"	33	-	"	18	-
	11.0							750	82	50	"	121	-	350	38	50
	09.0							900	81	-	"	99	-	200	18	-
	17.0							700	189	-	"	297	-	400	108	-
	98.0					03.0										
						04.5			719	50		1050	-		330	50

Areal								Nuvarande värde			Blivande värde			Förbättringsvärde		
Åker		Äng och odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur		pr har	pr ägofigur	
Har	ar	Har	ar	Har	ar	Har	ar	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre	Kr.	Kr.	öre
7	8	9		10		11		12	13		14	15		16		
09.0								1000	90 -	1100	99 -	100	9 -			
02.5								"	25 -	"	27 50	"	2 50			
23.0								"	230 -	"	253 -	"	23 -			
						02.0										
21.0								750	157 50	"	231 -	350	73 50			
13.0								700	91 -	"	143 -	400	52 -			
10.0								600	60 -	"	110 -	500	50 -			
	06.0							600	36 -	800	48 -	200	12 -			
78.5	06.0					02.0			689 50		911 50		222 -			
<i>drag.</i>																
2 99.5	10.0					18.0			2240 60		3353 50		1112 90			
98.0						04.5			719 50		1050 -		330 50			
78.5	06.0					02.0			689 50		911 50		222 -			
476.0	16.0					24.5			3649 60		5315 -		1665 40			

Manatad den 8 augusti 1930
Nils J. J. J. J.

Kostnadsförslag.

för anläggning av rathuskadade marker hörande till Nau-
stad i Lerdeals socken, Årösborgs län, upprättat vid syn-
förättning enligt rathulagen år 1930.

Timpenning: 0.70. Kronor.

Läge	Längd m.	Arbete, jordmån m. m.	Antal	à kr.	Kostnad		Summa	
					Kr.	öre	Kr.	öre
1	2	3	4	5	6		7	
5-8 ⁺⁷⁷	377	<u>Soloppsgraven A-B.</u>						
		Schaktning av lera (hårt)	1070	0.80	856	-	856	-
		Ombyggnad av ägrovägskors vid 7 ⁺⁵⁸						
		Virke	2.2.	60-	132	-		
		Rivning av den gamla bön och uppförande av den nya; Gärn, spik m. m.				28 -	160 -	
		För arbetets tillsyn, oförutredda fall m. m. tillägges ca 10% av föruträknade					104 -	
	377	Summa					1120 -	

Reviderad den 6 augusti 1930
Nils J. Gustafsson

Fördersättningslängd
för torrläggning av iattekadade marker hörande till
Nautad i Lerdele socken, Skaraborgs län; upprättad
vid symförrättning enligt iattekadlagen år 1930.

Bemman och jordägare	Berekening för arlop- pats utredning					Berekening för jord- upplag					Sum- ma.	
	Arb	i prisen	Präst- mings belopp	Summa erättning		Arb	i prisen	Präst- mings belopp	Summa erättning			
	ar	kr	kr	ör	kr	ör	ar	kr	kr	ör	kr	ör
Arlopsgravaren S. B.												
Maustad 1 ⁹	2.0	11-	22	-								
P. Wilhelmsson	0.6	9-	5	40								
	1.8	5-	9	-			2.0	10	20	-		
	0.9	7-	6	30	42	70	7.5	11-	82	50	102	50 145 20
Maustad 1 ⁸	1.2	9.50	11	40								
P. Wilhelmsson	4.0	6.50	26	-								
	0.3	5.50	1	65								
	0.3	4.50	1	35	40	40	15.0	11-	165	-	165	- 205 40
Summa					83	10					267	50 350 60
Maustad den 6 augusti 1930 Nils Jönasson												

Utlåtande

avgivet vid synförrättning enligt vattenlagen i och för torrläggning av vatten-skadad mark hörande till Naustad i Lerdals socken, Årborgs län.

Torrläggningsområdets läge m. m.

Torrläggningsområdet är beläget omkring 4 km. sydväst om Lerdals kyrka. och utgöres till största delen av åker. Arealen är 474. hektar åker samt 0.16.0 hektar äng och annan mark. Jordvännen består av mylla på botten av lera.

Företagets beskaffenhet.

Torrläggningsföretaget är att anse som sådant dikeuing, varom stadgas i 7 kap. vattenlagen.

Laga hinder.

Laga hinder mot det ifrågasatta torrläggningsföretaget har icke anmälts, icke heller har förämningsmannen kunnat finna att något sådant föreligger mot landläggaudet av denna synförrättning eller mot utföraudet av här föreslagna torrläggningsåtgärder.

Vattenumängd, fallförhållanden, föreslagna dimensioner

m. m.

Nederbördsområdet till ifrågasattande vatten-skadade marker är obetydligt och uppgår icke till 1 km² samt tillhör nederbördsområde N° 9/110. Bestämmande för dikets storlek har varit sökandens krav på beredande av möjlighet till andamåls enligt torrläggning av lous av vatten besvärade mark.

Förelagt innebär att för områdets torrläggning skall upptäckas en avloppsdikey A-B, i vilket grävningen skall börja vid punkten 5 och därefter följa till punkten 8⁺⁷⁷, där arbetet skall sluta. Diket skall givas en bottenbredd av 0.3 meter samt en sidolutning av 1:1.5. Dess dimensioner i öfrigt vid

de olika anläggningspunkterna tydliggöras av profil- och sektionsritningarna samt av grävningstabellen.

I företaget ingående vattenkadad mark finnes upptagen i den vid synföreläggningen upprättade plankartan. I densamma har jämsät med dubbla röda linjer iuritats den dikesträcka, som enligt detta utlåtande skall uppgrävas.

Broar och trummor.

Allmän väg beröres icke genom företaget. I förening med grävingsarbetet skall ombyggas en ågnärsbro vid 7⁵⁸ efter i ritning och i kostnadsförslag lämnade anvisningar.

Kostnad.

Enligt till synhandlingarna bifogat kostnadsförslag, som är upprättat med tillägn till en timpenning av 0.70 kronor uppgår kostnaden för schaktningsarbetet jämte brobyggnad till 1125- kronor, i vilken summa då inräknats 10% tillägg för arbetets tillägn och oförutsedda fall.

Underhåll

För vidmakthållande av det genom företaget ernädda torrläggningsresultatet skall diket för framtiden omsorgsfullt underhållas genom regelbundna rensningar. Därvid skola uppkomna värtildningar och islämningar avlägsnas och diket återställas till sin föreskrivna dimensioner.

Fordrärdering, bätnad av företaget

m.m.

För utvärderande av den bätnad, som uppstår för den vattensjuka marken genom diket upptagande enligt ovan avhandlade förslag har uppskattning av denna mark ägt rum, varvid ett värde pr hektar sätts markerna såväl vid full torrläggning efter arbetets genomförande som också i det skick, vari de befinner sig för detsamma. Skillnaden mellan dessa värden utgör för-

bitningsvärdet eller bitnaden.

Skäl till uppdelning jämlikt bestämmelserna i vattenlagen kap. 7 § 24 föreligger ej.

Ersättningar

För upplåtelse av mark till diket utvidgning skall ersättning gäldas till klopp svarande emot värdet före tomläggningens utförande av för utvidgningen i anspråk tagna ärområden. För intrång genom uppläggning av jord från grävningens arbetet skall ersättning utgå efter liknande grunder med iakttagande av att ersättningsbeloppet skall beräknas efter fulla värdet i marken efter arbetets utförande. I särskild ersättningslämning finnes sålunda utgående belopp uträknade.

Avgift enligt 11 kap. 9 § vattenlagen skall icke utgå för detta företag.

Arbetets utförande.

Företaget, vilket benämnas "Naustads tomläggningens företag i Lerdals socken, Ålvsborgs län, skall utföras i överensstämmelse med det vid denna förordning upprättade förslaget, riktningar och arbetsteknisk. Till ledning vid arbetenas utförande tjäna de i plan och profilritningarna angivna följande punkterna.

I fråga om arbetenas utförande och framtida underhåll förordnas härigenom följande bestämmelser.

1. Arbetena för företaget skola utföras till den storlek och de djup, som de upprättade profilritningarna närmare utvisa och hänföra sig alla löjduppgifter i plankartan till profilritningarnas jämföringsplan.
2. Jord och annat som uppskattas må uppläggas i till närmeläns lika stor massa i ömse sidor såvida icke intelligande vägsträckor eller andra

omständigheter anmärkande betinga. och iakttages att uppgrävd jord och sten skall läggas minst (1) en meter från diket's kantar och med en lutning mot dessa icke brantare än 1:1.0. samt att där uppläggandet sker i sträigar öppningar för dagrättut från angränsande terräng anordnas vid snackor i markytan, vid förekommande öppna diken och i övrigt på var 40-de meter.

3) Upplagda jordmassor böra vara från diket's närhet bortförda senast 3 år efter det diken-arbetet varit fullbordat.

4) Till äreutlys inträffade ras böra gfortlovt avhjälpas och nödiga förstärkningsarbeten vidtagas

5) Arbetena med förtagets utförande må be- gynna omedelbart efter det att detta utlåtande blivit laga kraft samt skola vara slutförda senast 2 år efter samma tidpunkt.

6) Övervakning av det slutförda arbetet eller be- siktning av detta under dess fortgång skall verkställas av i länet tjänstgörande lantbruks- ingenjör om någon av intressenterna så påger.

Revisrättslämning.

Fämligt stadgandena i gällande vattenlag ibgger det den, som till äreutlys är missnöjd med åtgärd eller be- slut vid synför rättning eller vill för talan mot angivet ut- låtande att inom 60 dagar, från dag, då synför rättning av- slutats ingiva sina bevar i tre exemplar till vederbörlig vattendominol, som i detta fall är Västerbottens vattendominol, adress Vänersborg och skola i bevaren fullständigt upplägas klagandens alla påståenden och skäl därtill samt vid bevaren lagas de handlingar, klaganden vill åberopa till stöd för ändringsöskan- det.

Reviderad den 6 augusti 1930
Kilgustafors

Arvodesräkning.

för laga synförrättning angående tomläggning av mark
till Menstad i Lerdals socken, Årbo förs län, uppräntad
enligt meddelande p. i lantbruksingenjörstjänsten av den 1 juli 1900.

Kalkyler och kungörelser p. 5 1 50
Synförrättning p. 6-9 1:4.000 0.30 + 10.96 11 26
Textning, skala 5 d. 4 -

Avgränsning m. m. p. 10, 11 4 + 3.30 + 2 9 30

Areallräkning p. 13. 2 41

Lygtebeskrivning p. 14 1 52

Markförordning p. 16, 17, 46 3 + 5.76 8 76

Längdprofil p. 19. 4 75

Transektioner p. 21-22 2 -

Hydrografiskt utredning p. 23. 2 -

Dimensionsberäkning p. 24 3 50

Turritning å kartan av avlopp och vatten p. 26 1 30

Arbetsbeskrivning p. 27 3 -

Kostnadsberäkning p. 28 5 12

Bonar p. 33-35 6 -

Införande av höjdsiffror p. 39. 28

Erstatningslängd p. 42 1.50 + 2.75 4 25

Utlåtande och betänkande p. 45 12 -

Tämningsutredning och uppräntande av prot. p. 46 del 1/2 6 -

Kostnadsförordning-längds uppräntande p. 43

Utredning i länets lantmaterikontor rörande

fastighetsgränser, jordregisternummen o. d. p. 46 del 2/2 3

Översiktskarta. 4

Summa. 95 95

Lösen för:

Kopier av plankartan p. 51 7 + 4.21 + 2.81 14 02

längdprofil, transekt, förslag till bonar p. 51 7 26

Arbetsbeskrivning av synhandläggarna 9 35

Översiktskarta 4 -

Summa. 34 63

Öfriga förättningskostnader:	
Samkostnad avg. sammanträde	3.85
Subsidium av förättningshandläggarna	1.5
Kontrollering material	10
	Summa 14.85

Sammandrag:	
Förättningsmannens arvode	95.95
Lösen för kopior och arkiv	34.63
Öfriga förättningskostnader	14.85
	Summa 145.43

Den, som icke åtgärs med denna saksak
äges att inom tre månader från nedanstående dag
klädes därå anställa genom stämning till vederbrände
häradsrätt.

Vänersborg den 22 augusti 1924
Nils Gustafsson
c. Lantbruksingenjör.